

۱۴۰۱/۶۹۳۸۴/۲۰/۱۰۰

شماره:

۱۴۰۱/۱۲/۲۷

تاریخ:

پوست:

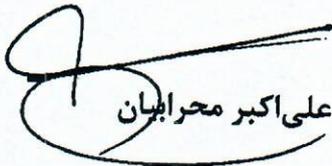
جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

بسمه تعالی

مصوبه وزیر

موضوع مصوبه: دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی
مستندات صدور مصوبه: بند (ب) ماده (۴۴) قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه، مصوبه شماره
۸۲۳۵۷/ت/۵۷۴۶۷ هـ مورخ ۱۳۹۹/۷/۲۰ هیئت وزیران، مصوبه وزیر نیرو به شماره
۱۴۰۱/۱۹۵۰۰/۲۰/۱۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۳/۳ (درخصوص بند (ط) تبصره (۱۵) قانون بودجه سال ۱۴۰۱)

در راستای اجرای مقررات ناظر بر گسترش مبادلات رقابتی برق در بورس انرژی، به ویژه تکلیف قانونی بند (ب) ماده (۴۴) قانون برنامه ششم توسعه کشور و بهره‌گیری حداکثری از قابلیت‌های بورس انرژی به ویژه در ایفای مأموریت توسعه رقابت، «دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی»، جهت اجرا ابلاغ می‌گردد. معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی موظف است، با همکاری شرکت بورس انرژی ایران، شرکت توانیر و شرکت مدیریت شبکه برق ایران، گزارش عملکرد این دستورالعمل را هر سه ماه یک بار به اینجانب ارائه نماید.

علی‌اکبر محرابیان

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی

معاونت برنامه ریزی و اقتصادی

تابستان ۱۴۰۳

شماره سند: ۱۴۰۱/۴۴/۲۴۰ تاریخ صدور: شماره تجدیدنظر: ۱ تاریخ تجدیدنظر: -	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نیرو
دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی		

بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی

مقام تصویب کننده: وزیر نیرو

دریافت کنندگان سند جهت اجرا:

- معاونت های حوزه ستادی
- شرکت مادر تخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)
- شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی
- سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)
- هیئت تنظیم بازار برق ایران
- شرکت مدیریت شبکه برق ایران
- شرکت های برق منطقه‌ای
- شرکت های توزیع نیروی برق
- دفتر مدیریت بهره‌وری و نوسازی اداری

اسناد مرتبط:

- قانون تأسیس وزارت نیرو مصوب سال ۱۳۵۳ و اصلاحیه ۱۳۵۷
- مصوبه شماره ۸۲۳۵۷/ت/۵۷۴۶۷ هـ مورخ ۱۳۹۹/۷/۲۰ هیئت وزیران موضوع تکلیف مشترکین بالای ۵ مگاوات به تأمین برق مورد نیاز خود از طریق قراردادهای دوجانبه و یا سایر روش های متداول بورس انرژی
- مصوبه شماره ۹۴۳۹۵/ت/۶۰۰۲۷ هـ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۲ هیئت وزیران در خصوص "آیین نامه اجرایی ماده ۱۶ قانون جهش تولید دانش بنیان"
- مصوبه شماره ۱۱/۸۳۲۹۴-۵۱۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱ مجلس شورای اسلامی، موضوع قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق
- مصوبه شماره ۱۴۰۱/۶۹۳۸۴/۲۰/۱۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۷ وزیر نیرو با موضوع دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی
- بند (الف) ماده (۸) مصوبه شماره ۱۴۳۲۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۳ شورای عالی انرژی کشور در خصوص تأمین ۲۰ درصد برق مصرفی مشترکین موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری از انرژی های تجدیدپذیر و پاک
- مصوبه شماره ۱۴۰۲/۵۱۰۱۴/۲۰/۱۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۰ وزیر نیرو با موضوع رویه اجرایی تأمین حداقل ۲۰ درصد برق مصرفی مشترکین مشمول ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری از انرژی های تجدیدپذیر و پاک

مجلس شورای اسلامی ایران
وزارت نیرو

بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو

شماره سند: ۵۱۴۰۱/۴۴/۲۴۰

تاریخ صدور:

شماره تجدیدنظر: ۱

تاریخ تجدیدنظر: -

دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی

فهرست مطالب

۱. مقدمه.....
- ۱- اهداف.....
- ۲- محدوده اجرا.....
- ۳- مسئولیت‌ها.....
- ۴- تعاریف.....
- ۵- شیوه مبادله و تأمین برق و تسویه معاملات.....
- ۶- سایر مقررات و بازنگری.....
- ۷- کنترل سند.....

شماره سند: ۱۴۰۱/۴۴/۲۴۰ تاریخ صدور: شماره تجدیدنظر: ۱ تاریخ تجدیدنظر: -	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو
دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی	

مقدمه

به منظور فراهم‌سازی فضای شفاف و رقابتی مبادلات برق بین عرضه‌کنندگان و خریداران برق، ضروری است تا چارچوب و سازوکار فعلی معاملات بین بازیگران مختلف در صنعت برق مورد بازنگری قرار گیرد. بدیهی است بازنگری مزبور باید با توجه به قوانین و مقررات موجود، ساختار درآمدی و هزینه‌ای صنعت برق، ساختار تعرفه‌ها و هزینه‌های ضروری در صنعت برق صورت پذیرد. دستورالعمل حاضر، بازنگری دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی به شماره ۱۴۰۱/۶۹۳۸۴/۲۰/۱۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۷ است که با توجه به لزوم تغییر فضای معاملات در صنعت برق و با لحاظ محدودیت‌های مذکور، تدوین شده است.

۱- اهداف

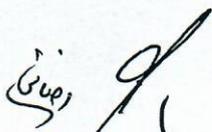
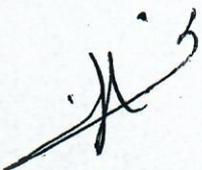
- اصلاح نحوه ایفای نقش دولت از واسط مبادلات بین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان برق به سیاست‌گذار و تنظیم‌گر
- بهره‌گیری حداکثری از مزایای بورس انرژی در تخصیص منابع در صنعت برق از جمله:
  - ارتقای امنیت و قابلیت اطمینان تأمین برق با بهره‌گیری از سازوکار بورس در انتقال سریع و کارای اطلاعات عرضه و تقاضا به منظور رفع سریع کمبودهای بالفعل و بالقوه
  - کاهش ریسک‌ها و هزینه‌های معاملاتی بین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان

۲- محدوده اجرا

- شرکت مادر تخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)
- شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی
- شرکت مدیریت شبکه برق ایران
- سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)
- هیئت تنظیم بازار برق ایران
- شرکت‌های برق منطقه‌ای
- شرکت‌های توزیع نیروی برق
- شرکت‌های خرده فروشی
- شرکت‌های تولید نیروی برق
- مشترکین و متقاضیان برق یا نمایندگان آنها

۳- مسئولیت‌ها

مسئولیت اجرای این دستورالعمل برعهده بالاترین مقام اجرایی سازمان/شرکت‌های مشمول است و مسئولیت نظارت بر حسن اجرای آن، بر عهده معاون برق و انرژی وزارت نیرو می‌باشد.

شماره سند : ۱۴۰۱/۴۴/۲۴۰ تاریخ صدور : شماره تجدیدنظر : ۱ تاریخ تجدیدنظر : -	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی
---	---

۴- تعاریف

۴-۱- مشترکین برق: کلیه مشترکین با قدرت قراردادی بیشتر از یک مگاوات

۴-۲- خریداران برق: اشخاص مجاز ("مشترکین برق"، شرکت‌های توزیع نیروی برق و شرکت‌های خرده‌فروش برق) که انرژی الکتریکی را با هدف مصرف نهائی و یا با هدف تأمین برق مشترکین طرف قرارداد، از بورس انرژی یا معاملات دوجانبه برق خرید می‌نمایند.

۴-۳- عرضه‌کنندگان برق: اشخاصی که با اخذ مجوزهای قانونی، مجاز به عرضه برق از طریق بازار عمده‌فروشی، معاملات دوجانبه یا بورس انرژی هستند. از این حیث کلیه نیروگاه‌ها اعم از حرارتی و تولید پراکنده و تجدیدپذیر متصل به شبکه (دولتی و خصوصی) و خرده فروش‌ها جزء عرضه‌کنندگان برق هستند.

۴-۴- متوسط نرخ بازار: عبارت است از حاصل تقسیم کل مبلغ صورتحساب نیروگاه‌های حرارتی فعال در رقابت بازار در ماه منتهی به صدور صورتحساب، بر کل انرژی فروخته شده آن‌ها در نقطه مرجع شبکه به بازار عمده‌فروشی برق در همان ماه که توسط شرکت مدیریت شبکه برق ایران در ابتدای هر ماه برای ماه قبل اعلام می‌شود.

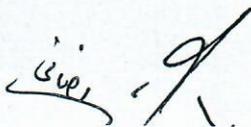
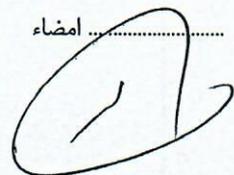
۴-۵- دوره: منظور دوره معاملات برق در بورس انرژی است که طول آن از تاریخ گشایش نماد معاملاتی تا تاریخ بسته‌شدن نماد برای انجام عملیات تحویل برق می‌باشد.

۴-۶- برق مصرفی مشمول: بخشی از برق مصرفی مشترکان مشمول (صنایع با قدرت قراردادی بالای ۱ مگاوات براساس آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۶) قانون جهش تولید دانش‌بنیان هیئت وزیران و مشترکین مشمول ماده (۵) قانون خدمات کشوری بر اساس مصوبه شماره ۱۴۳۲۳۳ مورخ ۱۳۰۲/۰۸/۱۳ شورای عالی انرژی کشور) که می‌بایست از طریق انرژی‌های تجدیدپذیر و پاک تأمین شود و در هر دوره از حاصل ضرب برق مصرفی در درصد مشمول در آن دوره محاسبه می‌گردد.

تعریف سایر واژه‌ها مطابق آخرین ابلاغیه‌های وزارت نیرو و یا هیئت تنظیم بازار برق تا زمان ابلاغ این مصوبه خواهد بود.

۵- شیوه مبادله و تأمین برق و تسویه معاملات

از زمان ابلاغ این دستورالعمل، مبادلات تجاری "عرضه‌کنندگان برق" و "خریداران برق"، با محوریت بورس انرژی و وفق مقررات ناظر به معاملات برق در بورس انرژی و با رعایت چارچوب تعیین شده در این دستورالعمل صورت خواهد گرفت. برای این منظور معاملات برق از طریق دو تابلو در بورس انرژی صورت خواهد گرفت.

شماره سند: ۵۱۴۰۱/۴۴/۲۴۰ تاریخ صدور: شماره تجدیدنظر: ۱ تاریخ تجدیدنظر: -	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو
دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی	

۵-۱-۵- صورتحساب "مشترکین برق"، به ازای مصرف مازاد بر مقدار خریداری شده در بورس یا قراردادهای دوجانبه، با شرط رعایت سقف مجاز اعلام شده توسط شرکت مدیریت شبکه برق ایران، با ضریب $\frac{1}{3}$ (یک و سه دهم) حداکثر قیمت برق در هر یک از بازه‌ها در بازار عمده‌فروشی برق در ماه صدور صورتحساب صادر خواهد شد. ضریب فوق به تشخیص هیئت تنظیم بازار برق قابل تغییر است.

۵-۱-۶- در صورتی که "مشترکین برق" اقدام به خرید برق در بورس انرژی یا قراردادهای دوجانبه بر اساس شرایط اعلامی شرکت مدیریت شبکه برق ایران (رعایت سقف اعلامی) نمایند و در زمان تحویل، بنا به ملاحظات فنی و سایر ملاحظات تمام یا بخشی از برق خریداری شده تحویل نشود، شرکت توانیر موظف است از طریق شرکت‌های برق منطقه‌ای/شرکت‌های توزیع نیروی برق، به ازای میزان برق تحویل نشده، $\frac{1}{3}$ (یک و سه دهم) متوسط قیمت نماد مورد معامله در تابلوی اول در آن "دوره" را به منظور جبران خسارت وارده به "مشترکین برق" در صورتحساب آن‌ها منظور نماید. ضریب فوق به تشخیص هیئت تنظیم بازار برق قابل تغییر است.
تبصره: رویه پرداخت خسارت توسط شرکت توانیر ظرف مدت یک ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل تهیه و ابلاغ می‌شود.

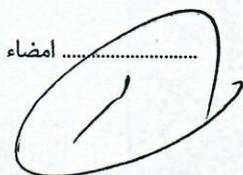
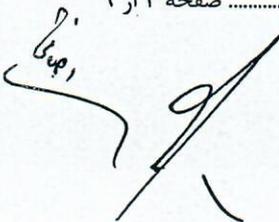
۵-۱-۷- در صورتی که "خریداران برق" اقدام به خرید برق در بورس انرژی یا قراردادهای دوجانبه بر اساس شرایط اعلامی شرکت مدیریت شبکه برق ایران (رعایت سقف اعلامی) نمایند و در زمان تحویل به دلایل متناسب به خود نسبت به مصرف برق خریداری شده اقدام نکنند، شرکت توانیر موظف است از طریق شرکت‌های برق منطقه‌ای/شرکت‌های توزیع نیروی برق، به ازای میزان برق مصرف نشده، 75% (هفتاد و پنج درصد) متوسط قیمت برق در تابلوی اول در آن ماه را برای "خریداران برق" در صورتحساب آن‌ها اعمال نماید. ضریب فوق به تشخیص هیئت تنظیم بازار برق قابل تغییر است.

تبصره: در صورتی که شرکت‌های توزیع نیروی برق اقدام به خرید برق در بورس یا قراردادهای دوجانبه نمایند و در زمان تحویل به دلایل متناسب به خود نسبت به مصرف برق خریداری شده اقدام نکنند، شرکت مدیریت شبکه برق ایران موظف است به ازای برق مصرف نشده، 75% (هفتاد و پنج درصد) متوسط قیمت برق در تابلوی اول در آن ماه را در صورتحساب بازار عمده‌فروشی آن‌ها منظور نماید.

۵-۱-۸- در صورتی که "عرضه‌کننده برق" در زمان تحویل به علت شرایط فنی یا سایر شرایط پیش آمده امکان تحویل برق به مالک شبکه را نداشته باشد، به منظور جبران خسارت، مطابق رویه‌های جاری اقدام خواهد شد.

۵-۲-۵- تابلوی دوم: برق سبز

۵-۲-۱- نیروگاه‌های تجدیدپذیر مجاز به عرضه برق به صورت فیزیکی و یا گواهی تولید برق تجدیدپذیر مطابق «دستورالعمل عرضه و تبادل برق تجدیدپذیر در بورس انرژی» در تابلوی برق سبز می‌باشند.

شماره سند : ۰۱/۴۴/۲۴۰/۱۴۰۱	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو
تاریخ صدور : شماره تجدیدنظر : ۱ تاریخ تجدیدنظر : -	
دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی	

تبصره: دستورالعمل صدور گواهی تولید برق تجدیدپذیر توسط ساتبا با همکاری شرکت توانیر حداکثر یک ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل، تهیه و توسط وزیر نیرو ابلاغ می‌گردد.

۲-۲-۵- در راستای اجرای ماده (۱۶) قانون جهش تولید دانش بنیان، صنایع با قدرت مصرف بیشتر از یک مگاوات مجازند برق مورد نیاز خود را از طریق تابلوی برق سبز به صورت تبادل فیزیکی یا خرید گواهی تولید برق تجدیدپذیر تأمین نمایند.

تبصره: شرکت توانیر موظف است چنانچه صنایع با قدرت مصرف بیشتر از یک مگاوات نسبت به خرید "برق مصرفی مشمول" اقدام ننمایند، بهای "برق مصرفی مشمول" آنها را برابر با متوسط نرخ خرید برق از نیروگاه‌های تجدیدپذیر (بر اساس مواد (۳ و ۴) آیین نامه اجرایی ماده (۱۶) قانون جهش تولید دانش بنیان)، در آن "دوره" در صورت حساب ایشان اعمال نماید. همچنین شرکت توانیر مکلف است مابه‌التفاوت درآمد حاصل از نرخ اعمال شده مذکور با تعرفه ابلاغی وزارت نیرو برای صنعت مورد نظر را بر اساس ماده (۵) آیین نامه اجرایی ماده (۱۶) قانون جهش تولید دانش بنیان به حساب ذی‌نفعان واریز نماید.

۳-۲-۵- در اجرای بند (الف) ماده (۸) مصوبه شماره ۱۴۳۲۳۳ مورخ ۱۳/۰۸/۱۴۰۲ شورای عالی انرژی کشور، مشترکین موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری که موظف به تأمین بخشی از برق خود از طریق انرژی‌های تجدیدپذیر و پاک هستند، مجاز می‌باشند "برق مصرفی مشمول" خود را از طریق تابلوی برق سبز به صورت فیزیکی یا گواهی تولید برق تجدیدپذیر خریداری نمایند.

تبصره: شرکت توانیر موظف است چنانچه مشترکین موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری نسبت به خرید "برق مصرفی مشمول" اقدام ننمایند، بهای "برق مصرفی مشمول" آنها را بر اساس حداکثر نرخ تابلو سبز (بر اساس بند (۴) رویه اجرایی تأمین حداقل ۲۰٪ (بیست درصد) برق مصرفی مشترکین مشمول ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری از انرژی‌های تجدیدپذیر و پاک)، در آن "دوره" در صورت حساب ایشان اعمال نماید. مابه‌التفاوت درآمد حاصل از نرخ اعمال شده مذکور با تعرفه ابلاغی وزارت نیرو برای مشترکین مورد نظر، توسط شرکت توانیر به حساب درآمدهای اختصاصی ساتبا، اختصاص می‌یابد.

۴-۲-۵- شرکت‌های تولید رمز ارز مجازند برق خود را از طریق تابلوی برق سبز خریداری نمایند.

۵-۲-۵- چنانچه برق خریداری شده در تابلوی برق سبز به دلیل محدودیت‌های شبکه برق به آنان قابل تحویل نباشد، شرکت توانیر موظف است از طریق شرکت برق منطقه‌ای/شرکت توزیع، به میزان برق تحویل نشده، ۱/۴ (یک و چهار دهم) متوسط قیمت نماد مورد معامله در تابلوی برق سبز در آن "دوره" را به منظور جبران خسارت وارده به "خریداران برق" در صورت حساب آنها منظور نماید. ضریب فوق، به تشخیص هیئت تنظیم بازار برق قابل تغییر است.

اصی

شماره سند : ۱۴۰۱/۴۴/۲۴۰+	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو
تاریخ صدور : شماره تجدیدنظر : ۱ تاریخ تجدیدنظر : -	
دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی	

۵-۲-۶- نیروگاه‌های تجدیدپذیر موضوع بند (۱-۲-۵) که دارنده گواهی‌های تولید برق تجدیدپذیر می‌باشند، می‌توانند تا قبل از اتمام اعتبار "دوره" و در صورت عرضه و عدم فروش، نسبت به اعاده این گواهی‌ها به ساتبا اقدام نمایند. ساتبا مکلف است مبلغی معادل ۷۰٪ (هفتاد درصد) متوسط قیمت نماد مورد معامله تابلوی برق سبز در دوره تولید را به ایشان پرداخت نماید. جزئیات و نحوه اجرای این بند در دستورالعمل موضوع بند (۲-۲-۵) تعیین می‌گردد.

۵-۲-۷- در صورت عدم فروش برق عرضه شده به صورت فیزیکی توسط نیروگاه‌های تجدیدپذیر موضوع بند (۱-۲-۵)، ساتبا مکلف است مبلغی معادل ۷۰٪ (هفتاد درصد) متوسط قیمت نماد مورد معامله تابلوی برق سبز در دوره تولید را حسب درخواست به ایشان پرداخت نماید.

۵-۲-۸- شرکت مدیریت شبکه برق ایران موظف است امکان عرضه برق توسط تجمیع‌کنندگان برق از جمله ساتبا را در تابلوی برق سبز در قالب نیروگاه مجازی فراهم آورد.

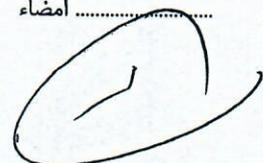
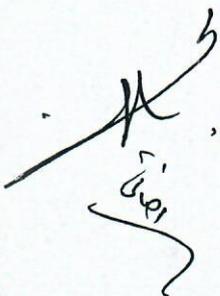
۵-۳- مقررات مدیریت مصرف

۵-۳-۱- شرکت توانیر و شرکت مدیریت شبکه برق ایران موظف هستند تأمین برق "خریداران برق" را به میزانی که از طریق بورس انرژی یا قراردادهای دوجانبه خریداری کرده‌اند، تضمین کنند به نحوی که مشمول اعمال برنامه‌های مدیریت مصرف نشوند.

۵-۳-۲- شرکت توانیر موظف است تدابیر لازم (از جمله کنترل‌پذیری و قطع‌پذیری) جهت ممانعت از مصارف مازاد بر سرجمع سقف مجاز به علاوه برق خریداری شده از تابلوی برق سبز (تا سقف قدرت قراردادی) را فراهم نماید. با این حال، چنانچه خریداری، مازاد بر مجموع سقف مجاز تعیین شده به علاوه برق خریداری شده از تابلوی برق سبز (تا سقف قدرت قراردادی)، از شبکه برداشت (مصرف) نماید، بهای برق به ازای مصرف مازاد، با ضریب $\frac{1}{3}$ (یک و سه دهم) حداکثر نرخ تابلوی برق سبز آن "دوره" در صورت حساب اعمال خواهد شد. ضریب فوق، به تشخیص هیئت تنظیم بازار برق قابل تغییر است.

۵-۴- مقررات هزینه ترانزیت

۵-۴-۱- از "مشترکین برق" علاوه بر هزینه ترانزیت برق (مطابق رویه‌های جاری)، هزینه‌های مربوط به آبونمان، تجاوز از قدرت (حسب مورد)، بهای انرژی راکتیو (حسب مورد)، عوارض برق و مالیات بر ارزش افزوده دریافت می‌شود. مالک شبکه متعهد است با دریافت هزینه ترانزیت، برق خریداری شده را براساس مقررات جاری در محل مصرف تحویل نماید.

شماره سند : ۵۱۴۰۱/۴۴/۲۴۰ تاریخ صدور : شماره تجدیدنظر : ۱ تاریخ تجدیدنظر : -	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو
دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی	

۵-۵- مقررات تعرفه‌های تنظیمی

۵-۵-۱- از تمامی "مشترکین برق" که تعرفه هر کیلووات ساعت برق مصرفی آن‌ها بیشتر از "متوسط نرخ بازار" می‌باشد، مبلغی معادل مابه‌التفاوت تعرفه ابلاغی با "متوسط نرخ بازار" تحت عنوان «مابه‌التفاوت اجرای مقررات» به ازای هر کیلووات ساعت برق معامله شده در معاملات خارج از بازار، دریافت می‌شود. مابه‌التفاوت اجرای مقررات مطابق با رویه «تعیین مابه‌التفاوت اجرای مقررات و محاسبه صورتحساب مشترکان با قدرت بالای یک مگاوات» تعیین می‌شود.

۵-۵-۲- به منظور ترغیب سرمایه‌گذاری در تولید و عرضه انرژی الکتریکی در بورس انرژی، ضوابط عرضه برق نیروگاه‌های جدیداً احداث حرارتی در بورس انرژی ظرف یک ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل، توسط معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی با همکاری شرکت‌های برق حرارتی و توانیر تدوین و توسط وزیر نیرو ابلاغ می‌گردد.

۵-۵-۳- معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی با همکاری معاونت برق و انرژی و شرکت توانیر موظف است حداکثر یک ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل، رویه مربوط به نحوه و میزان تخصیص حساب شرکت توانیر در بورس انرژی ایران را تدوین و ابلاغ نماید.

۵-۵-۴- بورس انرژی بایستی زیرساخت‌های لازم به منظور دریافت و واریز مبالغ ثابت مربوط به برق خریداری شده توسط "خریداران برق" به حساب اعلامی شرکت توانیر نزد بورس انرژی را فراهم نماید.

۶- سایر مقررات و بازنگری

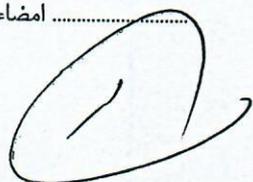
۶-۱- معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی با همکاری معاونت برق و انرژی موظف است ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل، سازوکارهای لازم را جهت ایجاد استقلال مالی در شرکت‌های توزیع نیروی برق تدوین و به شرکت توانیر جهت اجرا ابلاغ کند.

۶-۲- سایر مقررات تکمیلی و رویه‌های اجرایی مورد نیاز، حداکثر یک ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل با همکاری معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی، معاونت برق و انرژی، ساتبا، شرکت توانیر، شرکت مدیریت شبکه برق ایران و بورس انرژی ایران تهیه و ابلاغ خواهند شد.

۶-۳- بازنگری این دستورالعمل بنا به پیشنهاد مشترک معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی و معاونت برق و انرژی صورت خواهد گرفت و توسط وزیر نیرو تصویب و ابلاغ خواهد شد.

رضایی

امضاء

شماره سند: ۱۴۰۱/۴۴/۲۴۰ تاریخ صدور: شماره تجدیدنظر: ۱ تاریخ تجدیدنظر: -	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی
---	---

۷- کنترل سند

۱. صدور سند

	سند با ضوابط آیین‌نامه تولید، بهره‌برداری و بازنگری اسناد اداری مطابقت دارد. نام و نام خانوادگی کنترل کننده سند: مرتضی بخشایش سمت: مدیر کل دفتر مدیریت بهره‌وری و توسعه سازمانی اداری
---	---

۲. دریافت سند و کنترل‌های لازم

مهر و امضاء	نام سازمان: ..... تاریخ دریافت سند: ..... ☒ سند از نظر شکلی (تعداد اوراق، خوانایی و ...) کامل است. ☒ سند در فرم‌های مربوطه ثبت گردید. ☒ اسناد منسوخ یا بی‌اعتبار مرتبط ابطال گردید. نام و نام خانوادگی کنترل کننده: ..... سمت: .....
-------------	---

۳. بهره‌برداری

مهر و امضاء	نام واحد سازمانی: ..... ☒ دریافت سند: ..... تاریخ: ..... ☒ خاتمه دوره اجرا: ..... تاریخ: ..... نام و نام خانوادگی دریافت کننده: ..... سمت: .....
-------------	--

۴. ابطال سند

مهر و امضاء	این سند در تاریخ: ..... به استناد ..... ابطال گردید. نام و نام خانوادگی ابطال کننده: ..... سمت: .....
-------------	--

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو

شماره سند: ۵۱۴۰۱/۴۴/۲۴۰

تاریخ صدور:

شماره تجدیدنظر: ۱

تاریخ تجدیدنظر: -

دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی

۸- گردآورندگان سند

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت
۱	سید مجید میری لاریمی	مدیر کل دفتر سرمایه گذاری و تنظیم مقررات بازار آب و برق
۲	بهرروز احمدی	مدیرکل دفتر توسعه بازار شرکت مدیریت شبکه برق ایران
۳	زهره طایفی	رئیس گروه تنظیم مقررات بازار برق
۴	علی نقوی	مدیرعامل شرکت بورس انرژی
۵	مصطفی قاسمی	کارشناس گروه تنظیم مقررات بازار برق
۶	نسیبه فروزان	رئیس گروه ابزارهای مالی برق در بورس شرکت مدیریت شبکه برق ایران

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی

معاونت برنامه ریزی و اقتصادی

تابستان ۱۴۰۳

شماره سند: ۱۴۰۱/۴۴/۲۴۰ تاریخ صدور: شماره تجدیدنظر: ۱ تاریخ تجدیدنظر: -	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نیرو
---	---	---

بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی

مقام تصویب کننده: وزیر نیرو

دریافت کنندگان سند جهت اجرا:

- معاونت های حوزه ستادی
- شرکت مادر تخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)
- شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی
- سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)
- هیئت تنظیم بازار برق ایران
- شرکت مدیریت شبکه برق ایران
- شرکت های برق منطقه‌ای
- شرکت های توزیع نیروی برق
- دفتر مدیریت بهره‌وری و نوسازی اداری

اسناد مرتبط:

- قانون تأسیس وزارت نیرو مصوب سال ۱۳۵۳ و اصلاحیه ۱۳۵۷
- مصوبه شماره ۸۲۳۵۷/ت/۵۷۴۶۷ هـ مورخ ۱۳۹۹/۷/۲۰ هیئت وزیران موضوع تکلیف مشترکین بالای ۵ مگاوات به تأمین برق مورد نیاز خود از طریق قراردادهای دوجانبه و یا سایر روش های متداول بورس انرژی
- مصوبه شماره ۹۴۳۹۵/ت/۶۰۰۲۷ هـ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۲ هیئت وزیران در خصوص "آیین نامه اجرایی ماده ۱۶ قانون جهش تولید دانش بنیان"
- مصوبه شماره ۱۱/۸۳۲۹۴-۵۱۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱ مجلس شورای اسلامی، موضوع قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق
- مصوبه شماره ۱۴۰۱/۶۹۳۸۴/۲۰/۱۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۷ وزیر نیرو با موضوع دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی
- بند (الف) ماده (۸) مصوبه شماره ۱۴۳۲۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۳ شورای عالی انرژی کشور در خصوص تأمین ۲۰ درصد برق مصرفی مشترکین موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری از انرژی های تجدیدپذیر و پاک
- مصوبه شماره ۱۴۰۲/۵۱۰۱۴/۲۰/۱۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۰ وزیر نیرو با موضوع رویه اجرایی تأمین حداقل ۲۰ درصد برق مصرفی مشترکین مشمول ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری از انرژی های تجدیدپذیر و پاک

شماره سند: ۱۴۰۱/۴۴/۲۴۰ تاریخ صدور: شماره تجدیدنظر: ۱ تاریخ تجدیدنظر: -	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو	 جمهوری اسلامی ایران وزارت نیرو
دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی		

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه.....
۱.....	۱-اهداف.....
۱.....	۲-محدوده اجرا.....
۱.....	۳-مسئولیت‌ها.....
۲.....	۴-تعاریف.....
۲.....	۵-شیوه مبادله و تأمین برق و تسویه معاملات.....
۷.....	۶-سایر مقررات و بازنگری.....
۸.....	۷-کنترل سند.....

شماره سند : ۱۴۰۱/۴۴/۲۴۰	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو
تاریخ صدور : شماره تجدیدنظر : ۱ تاریخ تجدیدنظر :-	
دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی	

مقدمه

به منظور فراهم‌سازی فضای شفاف و رقابتی مبادلات برق بین عرضه‌کنندگان و خریداران برق، ضروری است تا چارچوب و سازوکار فعلی تعاملات بین بازیگران مختلف در صنعت برق مورد بازنگری قرار گیرد. بدیهی است بازنگری مزبور باید با توجه به قوانین و مقررات موجود، ساختار درآمدی و هزینه‌ای صنعت برق، ساختار تعرفه‌ها و هزینه‌های ضروری در صنعت برق صورت پذیرد. دستورالعمل حاضر، بازنگری دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی به شماره ۱۴۰۱/۶۹۳۸۴/۲۰/۱۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۷ است، که با توجه به لزوم تغییر فضای معاملات در صنعت برق و با لحاظ محدودیت‌های مذکور، تدوین شده است.

۱- اهداف

- اصلاح نحوه ایفای نقش دولت از واسط مبادلات بین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان برق به سیاست‌گذار و تنظیم‌گر
- بهره‌گیری حداکثری از مزایای بورس انرژی در تخصیص منابع در صنعت برق از جمله:
  - ارتقای امنیت و قابلیت اطمینان تأمین برق با بهره‌گیری از سازوکار بورس در انتقال سریع و کارایی اطلاعات عرضه و تقاضا به منظور رفع سریع کمبودهای بالفعل و بالقوه
  - کاهش ریسک‌ها و هزینه‌های معاملاتی بین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان

۲- محدوده اجرا

- شرکت مادر تخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)
- شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی
- شرکت مدیریت شبکه برق ایران
- سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)
- هیئت تنظیم بازار برق ایران
- شرکت‌های برق منطقه‌ای
- شرکت‌های توزیع نیروی برق
- شرکت‌های خرده فروشی
- شرکت‌های تولید نیروی برق
- مشترکین و متقاضیان برق یا نمایندگان آنها

۳- مسئولیت‌ها

مسئولیت اجرای این دستورالعمل برعهده بالاترین مقام اجرایی سازمان/شرکت‌های مشمول است و مسئولیت نظارت بر حسن اجرای آن، بر عهده معاون برق و انرژی وزارت نیرو می‌باشد.

شماره سند : ۱۴۰۱/۴۴/۲۴۰ تاریخ صدور : شماره تجدیدنظر : ۱ تاریخ تجدیدنظر :-	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو
دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی	

۴- تعاریف

- ۴-۱- مشترکین برق: کلیه مشترکین با قدرت قراردادی بیشتر از یک مگاوات
- ۴-۲- خریداران برق: اشخاص مجاز ("مشترکین برق"، شرکت‌های توزیع نیروی برق و شرکت‌های خرده‌فروش برق) که انرژی الکتریکی را با هدف مصرف نهائی و یا با هدف تأمین برق مشترکین طرف قرارداد، از بورس انرژی یا معاملات دوجانبه برق خرید می‌نمایند.
- ۴-۳- عرضه‌کنندگان برق: اشخاصی که با اخذ مجوزهای قانونی، مجاز به عرضه برق از طریق بازار عمده‌فروشی، معاملات دوجانبه یا بورس انرژی هستند. از این حیث کلیه نیروگاه‌ها اعم از حرارتی و تولید پراکنده و تجدیدپذیر متصل به شبکه (دولتی و خصوصی) و خرده فروش‌ها جزء عرضه‌کنندگان برق هستند.
- ۴-۴- متوسط نرخ بازار: عبارت است از حاصل تقسیم کل مبلغ صورتحساب نیروگاه‌های حرارتی فعال در رقابت بازار در ماه منتهی به صدور صورتحساب، بر کل انرژی فروخته شده آن‌ها در نقطه مرجع شبکه به بازار عمده فروشی برق در همان ماه که توسط شرکت مدیریت شبکه برق ایران در ابتدای هر ماه برای ماه قبل اعلام می‌شود.
- ۴-۵- دوره: منظور دوره معاملات برق در بورس انرژی است که طول آن از تاریخ گشایش نماد معاملاتی تا تاریخ بسته‌شدن نماد برای انجام عملیات تحویل برق می‌باشد.
- ۴-۶- برق مصرفی مشمول: بخشی از برق مصرفی مشترکان مشمول (صنایع با قدرت قراردادی بالای ۱ مگاوات براساس آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۶) قانون جهش تولید دانش‌بنیان هیئت وزیران و مشترکین مشمول ماده (۵) قانون خدمات کشوری بر اساس مصوبه شماره ۱۴۳۲۳۳ مورخ ۱۳/۰۸/۱۴۰۲ شورای عالی انرژی کشور) که می‌بایست از طریق انرژی‌های تجدیدپذیر و پاک تامین شود و در هر دوره از حاصل ضرب برق مصرفی در درصد مشمول در آن دوره محاسبه می‌گردد.
- تعریف سایر واژه‌ها مطابق آخرین ابلاغیه‌های وزارت نیرو و یا هیئت تنظیم بازار برق تا زمان ابلاغ این دستورالعمل خواهد بود.

۵- شیوه مبادله و تأمین برق و تسویه معاملات

از زمان ابلاغ این دستورالعمل، مبادلات تجاری "عرضه‌کنندگان برق" و "خریداران برق"، با محوریت بورس انرژی و وفق مقررات ناظر به معاملات برق در بورس انرژی و با رعایت چارچوب تعیین شده در این دستورالعمل صورت خواهد گرفت. برای این منظور معاملات برق از طریق دو تابلو در بورس انرژی صورت خواهد گرفت.

شماره سند: ۰۱/۴۴/۲۴۰/۱۴۴۰ تاریخ صدور: شماره تجدیدنظر: ۱ تاریخ تجدیدنظر: -	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی
--	---

۵-۱-۵- صورتحساب "مشترکین برق"، به ازای مصرف مازاد بر مقدار خریداری شده در بورس یا قراردادهای دوجانبه، با شرط رعایت سقف مجاز اعلام شده توسط شرکت مدیریت شبکه برق ایران، با ضریب ۱/۳ (یک و سه دهم) حداکثر قیمت برق در هر یک از بازه‌ها در بازار عمده‌فروشی برق در ماه صدور صورتحساب صادر خواهد شد. ضریب فوق به تشخیص هیئت تنظیم بازار برق قابل تغییر است.

۵-۱-۶- در صورتی که "مشترکین برق" اقدام به خرید برق در بورس انرژی یا قراردادهای دوجانبه بر اساس شرایط اعلامی شرکت مدیریت شبکه برق ایران (رعایت سقف اعلامی) نمایند و در زمان تحویل، بنا به ملاحظات فنی و سایر ملاحظات تمام یا بخشی از برق خریداری شده تحویل نشود، شرکت توانیر موظف است از طریق شرکت‌های برق منطقه‌ای/شرکت‌های توزیع نیروی برق، به ازای میزان برق تحویل نشده، ۱/۳ (یک و سه دهم) متوسط قیمت نماد مورد معامله در تابلوی اول در آن "دوره" را به منظور جبران خسارت وارده به "مشترکین برق" در صورتحساب آن‌ها منظور نماید. ضریب فوق به تشخیص هیئت تنظیم بازار برق قابل تغییر است.

تبصره: رویه پرداخت خسارت توسط شرکت توانیر ظرف مدت یک ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل تهیه و ابلاغ می‌شود.

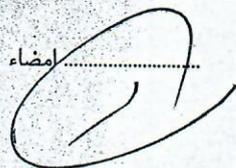
۵-۱-۷- در صورتی که "خریداران برق" اقدام به خرید برق در بورس انرژی یا قراردادهای دوجانبه بر اساس شرایط اعلامی شرکت مدیریت شبکه برق ایران (رعایت سقف اعلامی) نمایند و در زمان تحویل به دلایل متناسب به خود نسبت به مصرف برق خریداری شده اقدام نکنند، شرکت توانیر موظف است از طریق شرکت‌های برق منطقه‌ای/شرکت‌های توزیع نیروی برق، به ازای میزان برق مصرف نشده، ۷۵٪ (هفتاد و پنج درصد) متوسط قیمت برق در تابلوی اول در آن ماه را برای "خریداران برق" در صورتحساب آن‌ها اعمال نماید. ضریب فوق به تشخیص هیئت تنظیم بازار برق قابل تغییر است.

تبصره: در صورتی که شرکت‌های توزیع نیروی برق اقدام به خرید برق در بورس یا قراردادهای دوجانبه نمایند و در زمان تحویل به دلایل متناسب به خود نسبت به مصرف برق خریداری شده اقدام نکنند، شرکت مدیریت شبکه برق ایران موظف است به ازای برق مصرف نشده، ۷۵٪ (هفتاد و پنج درصد) متوسط قیمت برق در تابلوی اول در آن ماه را در صورتحساب بازار عمده‌فروشی آن‌ها منظور نماید.

۵-۱-۸- در صورتی که "عرضه‌کننده برق" در زمان تحویل به علت شرایط فنی یا سایر شرایط پیش آمده امکان تحویل برق به مالک شبکه را نداشته باشد، به منظور جبران خسارت، مطابق رویه‌های جاری اقدام خواهد شد.

۵-۲- تابلوی دوم: برق سبز

۵-۲-۱- نیروگاه‌های تجدیدپذیر مجاز به عرضه برق به صورت فیزیکی و یا گواهی تولید برق تجدیدپذیر مطابق «دستورالعمل عرضه و تبادل برق تجدیدپذیر در بورس انرژی» در تابلوی برق سبز می‌باشند.

شماره سند: ۰۱/۴۴/۲۴۰/۱۴۰۱	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو
تاریخ صدور: شماره تجدیدنظر: ۱ تاریخ تجدیدنظر: -	
دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی	

تبصره: دستورالعمل صدور گواهی تولید برق تجدیدپذیر توسط ساتبا با همکاری شرکت توانیر حداکثر یک ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل، تهیه و توسط وزیر نیرو ابلاغ می‌گردد.

۵-۲-۲- در راستای اجرای ماده (۱۶) قانون جهش تولید دانش بنیان، صنایع با قدرت مصرف بیشتر از یک مگاوات مجازند برق مورد نیاز خود را از طریق تابلوی برق سبز به صورت تبادل فیزیکی یا خرید گواهی تولید برق تجدیدپذیر تأمین نمایند.

تبصره: شرکت توانیر موظف است چنانچه صنایع با قدرت مصرف بیشتر از یک مگاوات نسبت به خرید "برق مصرفی مشمول" اقدام نمایند، بهای "برق مصرفی مشمول" آنها را برابر با متوسط نرخ خرید برق از نیروگاه‌های تجدیدپذیر (بر اساس مواد (۳ و ۴) آیین نامه اجرایی ماده (۱۶) قانون جهش تولید دانش بنیان)، در آن "دوره" در صورت حساب ایشان اعمال نماید. همچنین شرکت توانیر مکلف است مابه‌التفاوت درآمد حاصل از نرخ اعمال شده مذکور با تعرفه ابلاغی وزارت نیرو برای صنعت مورد نظر را بر اساس ماده (۵) آیین نامه اجرایی ماده (۱۶) قانون جهش تولید دانش بنیان به حساب ذی‌نفعان واریز نماید.

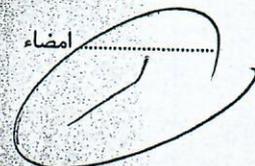
۵-۲-۳- در اجرای بند (الف) ماده (۸) مصوبه شماره ۱۴۳۲۳۳ مورخ ۱۳/۰۸/۱۴۰۲ شورای عالی انرژی کشور، مشترکین موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری که موظف به تأمین بخشی از برق خود از طریق انرژی‌های تجدیدپذیر و پاک هستند، مجاز می‌باشند "برق مصرفی مشمول" خود را از طریق تابلوی برق سبز به صورت فیزیکی یا گواهی تولید برق تجدیدپذیر خریداری نمایند.

تبصره: شرکت توانیر موظف است چنانچه مشترکین موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری نسبت به خرید "برق مصرفی مشمول" اقدام نمایند، بهای "برق مصرفی مشمول" آنها را بر اساس حداکثر نرخ تابلو سبز (بر اساس بند (۴) رویه اجرایی تأمین حداقل ۲۰٪ (بیست درصد) برق مصرفی مشترکین مشمول ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری از انرژی‌های تجدیدپذیر و پاک)، در آن "دوره" در صورت حساب ایشان اعمال نماید. مابه‌التفاوت درآمد حاصل از نرخ اعمال شده مذکور با تعرفه ابلاغی وزارت نیرو برای مشترکین مورد نظر، توسط شرکت توانیر به حساب درآمدهای اختصاصی ساتبا، اختصاص می‌یابد.

۵-۲-۴- شرکت‌های تولید رزمراز مجازند برق خود را از طریق تابلوی برق سبز خریداری نمایند.

۵-۲-۵- چنانچه برق خریداری شده در تابلوی برق سبز به دلیل محدودیت‌های شبکه برق به آنان قابل تحویل نباشد، شرکت توانیر موظف است از طریق شرکت برق منطقه‌ای/شرکت توزیع، به میزان برق تحویل نشده، ۱/۴ (یک و چهار دهم) متوسط قیمت نماد مورد معامله در تابلوی برق سبز در آن "دوره" را به منظور جبران خسارت وارده به "خریداران برق" در صورت حساب آنها منظور نماید. ضریب فوق، به تشخیص هیئت تنظیم بازار برق قابل تغییر است.

۵-۲-۶- نیروگاه‌های تجدیدپذیر موضوع بند (۱-۲-۵) که دارنده گواهی‌های تولید برق تجدیدپذیر می‌باشند، می‌توانند تا قبل از اتمام اعتبار "دوره" و در صورت عرضه و عدم فروش، نسبت به اعاده این گواهی‌ها به ساتبا اقدام نمایند. ساتبا مکلف است مبلغی معادل ۷۰٪ (هفتاد درصد) متوسط قیمت نماد مورد معامله تابلوی برق سبز در دوره تولید را به ایشان پرداخت نماید. جزئیات و نحوه اجرای این بند در دستورالعمل موضوع بند (۵-۲-۲) تعیین می‌گردد.

شماره سند : ۱۴۰۱/۴۴/۲۴۰ تاریخ صدور : شماره تجدیدنظر : ۱ تاریخ تجدیدنظر :-	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی
--	---

۵-۲-۷- در صورت عدم فروش برق عرضه شده به صورت فیزیکی توسط نیروگاه‌های تجدیدپذیر موضوع بند (۱-۲-۵)، ساتبا مکلف است مبلغی معادل ۷۰٪ (هفتاد درصد) متوسط قیمت نماد مورد معامله تابلوی برق سبز در دوره تولید را حسب درخواست به ایشان پرداخت نماید.

۵-۲-۸- شرکت مدیریت شبکه برق ایران موظف است امکان عرضه برق توسط تجمیع کنندگان برق از جمله ساتبا را در تابلوی برق سبز در قالب نیروگاه مجازی فراهم آورد.

۵-۳- مقررات مدیریت مصرف

۵-۳-۱- شرکت توانیر و شرکت مدیریت شبکه برق ایران موظف هستند تأمین برق "خریداران برق" را به میزانی که از طریق بورس انرژی یا قراردادهای دوجانبه خریداری کرده‌اند، تضمین کنند به نحوی که مشمول اعمال برنامه‌های مدیریت مصرف نشوند.

۵-۳-۲- شرکت توانیر موظف است تدابیر لازم (از جمله کنترل پذیری و قطع پذیری) جهت ممانعت از مصارف مازاد بر سرجمع سقف مجاز به علاوه برق خریداری شده از تابلوی برق سبز (تا سقف قدرت قراردادی) را فراهم نماید. با این حال، چنانچه خریداری، مازاد بر مجموع سقف مجاز تعیین شده به علاوه برق خریداری شده از تابلوی برق سبز (تا سقف قدرت قراردادی)، از شبکه برداشت (مصرف) نماید، بهای برق به ازای مصرف مازاد، با ضریب ۱/۳ (یک و سه دهم) حداکثر نرخ تابلوی برق سبز آن "دوره" در صورت حساب اعمال خواهد شد. ضریب فوق، به تشخیص هیئت تنظیم بازار برق قابل تغییر است.

۵-۴- مقررات هزینه ترانزیت

۵-۴-۱- از "مشترکین برق" علاوه بر هزینه ترانزیت برق (مطابق رویه‌های جاری)، هزینه‌های مربوط به آبونمان، تجاوز از قدرت (حسب مورد)، بهای انرژی راکتو (حسب مورد)، عوارض برق و مالیات بر ارزش افزوده دریافت می‌شود. مالک شبکه متعهد است با دریافت هزینه ترانزیت، برق خریداری شده را براساس مقررات جاری در محل مصرف تحویل نماید.

۵-۵- مقررات تعرفه‌های تنظیمی

۵-۵-۱- از تمامی "مشترکین برق" که تعرفه هر کیلووات ساعت برق مصرفی آن‌ها بیشتر از "متوسط نرخ بازار" می‌باشد، مبلغی معادل مابه‌التفاوت تعرفه ابلاغی با "متوسط نرخ بازار" تحت عنوان «مابه‌التفاوت اجرای مقررات» به ازای هر کیلووات ساعت برق معامله شده در معاملات خارج از بازار، دریافت می‌شود. مابه‌التفاوت اجرای مقررات مطابق با رویه «تعیین مابه‌التفاوت اجرای مقررات و محاسبه صورت حساب مشترکان با قدرت بالای یک مگاوات» تعیین می‌شود.

شماره سند: ۱۴۰۱/۴۴/۲۴۰ تاریخ صدور: شماره تجدیدنظر: ۱ تاریخ تجدیدنظر: -	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو
دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی	

۵-۵-۲- به منظور ترغیب سرمایه‌گذاری در تولید و عرضه انرژی الکتریکی در بورس انرژی، ضوابط عرضه برق نیروگاه‌های جدیدالاحداث حرارتی در بورس انرژی ظرف یک ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل، توسط معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی با همکاری شرکت‌های برق حرارتی و توانیر تدوین و توسط وزیر نیرو ابلاغ می‌گردد.

۵-۵-۳- معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی با همکاری معاونت برق و انرژی و شرکت توانیر موظف است حداکثر یک ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل، رویه مربوط به نحوه و میزان تخصیص حساب شرکت توانیر در بورس انرژی ایران را تدوین و ابلاغ نماید.

۵-۵-۴- بورس انرژی بایستی زیرساخت‌های لازم به منظور دریافت و واریز مبالغ ثابت مربوط به برق خریداری شده توسط "خریداران برق" به حساب اعلامی شرکت توانیر نزد بورس انرژی را فراهم نماید.

۶- سایر مقررات و بازنگری

۶-۱- معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی با همکاری معاونت برق و انرژی موظف است ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل، سازوکارهای لازم را جهت ایجاد استقلال مالی در شرکت‌های توزیع نیروی برق تدوین و به شرکت توانیر جهت اجرا ابلاغ کند.

۶-۲- سایر مقررات تکمیلی و رویه‌های اجرایی مورد نیاز، حداکثر یک ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل با همکاری معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی، معاونت برق و انرژی، ساتبا، شرکت توانیر، شرکت مدیریت شبکه برق ایران و بورس انرژی ایران تهیه و ابلاغ خواهند شد.

۶-۳- بازنگری این دستورالعمل بنا به پیشنهاد مشترک معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی و معاونت برق و انرژی صورت خواهد گرفت و توسط وزیر نیرو تصویب و ابلاغ خواهد شد.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

شماره سند : ۵۱۴+۱/۴۴/۳۴+	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو
تاریخ صدور : شماره تجدیدنظر : ۱ تاریخ تجدیدنظر : -	
دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی	

۸- گردآورندگان سند

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت
۱	سید مجید میری لاریمی	مدیر کل دفتر سرمایه گذاری و تنظیم مقررات بازار آب و برق
۲	بهروز احمدی	مدیرکل دفتر توسعه بازار شرکت مدیریت شبکه برق ایران
۳	زهره طایفی	رئیس گروه تنظیم مقررات بازار برق
۴	علی نقوی	مدیرعامل شرکت بورس انرژی
۵	مصطفی قاسمی	کارشناس گروه تنظیم مقررات بازار برق
۶	نسیبه فروزان	رئیس گروه ابزارهای مالی برق در بورس شرکت مدیریت شبکه برق ایران

شماره سند : ۵۹۴۰۱/۴۴/۲۴۰ تاریخ صدور : شماره تجدیدنظر : ۱ تاریخ تجدیدنظر :-	بندهای (ه) و (ز) ماده یک قانون تأسیس وزارت نیرو دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی
---	---

۷- کنترل سند

۱. صدور سند

	<p>سند با ضوابط آیین‌نامه تولید، بهره‌برداری و بازرنگری اسناد اداری مطابقت دارد. نام و نام خانوادگی کنترل کننده سند: مرتضی بخشایش سمت: مدیرکل دفتر مدیریت بهره‌وری و نو سازی اداری</p>
---	--

۲. دریافت سند و کنترل‌های لازم

مهر و امضاء	<p>نام سازمان: ..... تاریخ دریافت سند:..... ☒ سند از نظر شکلی (تعداد اوراق، خوانایی و ...) کامل است. ☒ سند در فرم‌های مربوطه ثبت گردید. ☒ اسناد منسوخ یا بی اعتبار مرتبط ابطال گردید. نام و نام خانوادگی کنترل کننده:..... سمت:.....</p>
-------------	---

۳. بهره‌برداری

مهر و امضاء	<p>نام واحد سازمانی:..... ☒ دریافت سند: ..... تاریخ:..... ☒ خاتمه دوره اجرا: ..... تاریخ:..... نام و نام خانوادگی دریافت کننده:..... سمت:.....</p>
-------------	--

۴. ابطال سند

مهر و امضاء	<p>این سند در تاریخ: ..... به استناد ..... ابطال گردید. نام و نام خانوادگی ابطال کننده:..... سمت:.....</p>
-------------	---

امضاء .....

